

УДК 371.315+378.147+616.314

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ВИГЛЯДІ МЕТОДУ КООПЕРАТИВНИХ ГРУП ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ “ОРТОДОНТІЯ” НА ІV КУРСІ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В РАМКАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ

А.Д. Бабенко

ДВНЗ “Івано-Франківський національний медичний університет”, м. Івано-Франківськ, Україна

e-mail: flagmanmax73@mail.ru

ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНОЙ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ В ВИДЕ МЕТОДА КООПЕРАТИВНЫХ ГРУПП ПРИ ИЗУЧЕНИИ ПРЕДМЕТА “ОРТОДОНТИЯ” НА ІV КУРСЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА В РАМКАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ

А.Д. Бабенко

Івано-Франковский национальный медицинский университет

INTERACTIVE STUDY AS A METHOD OF COOPERATIVE GROUPS STUDYING “ORTHODONTICS” AT THE IV COURSE OF FACULTY OF DENTISTRY ACCORDING TO CREDIT-MODULAR SYSTEM

A.D. Babenko

Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

e-mail: flagmanmax73@mail.ru

Резюме. Інтерактивне навчання – це така особлива форма пізнавальної діяльності, яка має на меті створення комфортних умов для забезпечення успішності та інтелектуальної спроможності студента. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання різних клінічних ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв’язання проблеми на основі аналізу обставин у відповідності до ситуації. Метод кооперативних груп відноситься до технологій інтерактивного навчання. З метою поліпшення засвоєння матеріалу в рамках предмету „ортодонтія” нами було запроваджено метод кооперативних груп для проведення заняття „Контроль змістового модуля № 2” на ІV курсі стоматологічного факультету. Проведення підсумкового практичного заняття таким методом дає можливість виявити і оцінити отримані студентами знання за семестр та розвинути в них клінічне мислення. Результати використання технології інтерактивного навчання методом кооперативних груп на кафедрі дитячої стоматології показали підвищення мотивації студента до вивчення або повторення тем змістового модуля, підвищення рівня володіння практичними навичками, а як наслідок – і професійної майстерності, через призму взаємодопомоги та підтримки. Таким чином, використання різних технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутніх лікарів-стоматологів є доцільним.

Ключові слова: кредитно-модульна система, стоматологічний факультет, ортодонтія, метод кооперативних груп, інтерактивна форма навчання.

Резюме. Интерактивное обучение – это особая форма познавательной деятельности, которая имеет цель создание комфортных условий для обеспечения успешности и интеллектуальной возможности студента. Организация интерактивного обучения предвидит моделирование различных клинических ситуаций, использование ролевых игр, совместное решение проблемы на основе анализа обстоятельств в соответствии к ситуации. Метод кооперативных групп относится к технологиям интерактивного обучения. С целью улучшения усвоения учебного материала в рамках предмета „ортодонтия” нами было внедрено метод кооперативных групп для проведения занятия „Контроль смыслового модуля № 2” на ІV курсе стоматологического факультета. Проведение итогового практического занятия таким методом дает возможность выявить и оценить полученные студентами знания за семестр и развить у них клиническое мышление. Результаты использования технологии интерактивного обучения методом кооперативных групп на кафедре детской стоматологии показали повышение мотивации студента к изучению или повторению тем смыслового модуля, повышение уровня владения выученным материалом, формирование умения коллективного общения, корректного формулирования вопросов к коллегам, умения делать им замечания касательно выбранного метода лечения или диагностики, повышение уровня владения практичными навыками, а как следствие – и профессионального мастерства, через призму взаимопомощи и поддержки. Таким образом, использование разных технологий кооперативного обучения в процессе подготовки будущих врачей-стоматологов является целесообразным.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, стоматологический факультет, ортодонтия, метод кооперативных групп, интерактивная форма обучения.

Abstract. Interactive education is a special form of teaching that provides the best conditions for intellectual growth and success of the students. The management of the interactive education includes formation of clinical situations, role games, resolution of the problems based on analysis of clinical situations. The method of cooperative groups is a part of interactive education. We have introduced the method of cooperative groups as part of the lesson “Final module control № 2” for students of IV course at the faculty of dentistry in order to improve knowledge consolidation in “Orthodontics”. The conduction of the final module control by such method also enables to assess the student’s knowledge gained during the semester as well as develop clinical approach. The results of interactive technologies using method of cooperative groups at the Department of Pediatric Dentistry demonstrated the increase in students’ motivation to study and revise the topics of final module control, increase in the level of the material awareness, formation of communication skills, the ability to develop the questions, correct the colleagues regarding the issues of treatment or diagnosis, mastering of practical skills and as a result improvement of professional aptitude. Therefore, we can assume that implementation of different technologies of cooperative education is essential in professional training of the future dentists.

Keywords: credit-modular system; faculty of dentistry; orthodontics; method of cooperative groups; interactive form of education.

Інтерактивне навчання – це така особлива форма пізнавальної діяльності, яка має на меті створення комфортних умов для забезпечення успішності та інтелектуальної спроможності студента [2, 3]. Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається тільки завдяки постійній активній взаємодії всіх студентів і викладача. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання в співпраці), де і студент і викладач є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання і розуміють, що вони роблять, рефлексують із приводу того, що знають, уміють і здійснюють. Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання різних клінічних ситуацій, використання рольових ігор, спільне розв'язання проблеми на основі аналізу обставин у відповідності до ситуації. Метод кооперативних груп відноситься до технологій інтерактивного навчання входить [4, 5].

Співпраця (кооперація) це спільна діяльність студентів і викладача з метою досягнення загальних цілей. Кооперативна (групова) навчальна діяльність – це активна форма організації навчання в малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою і проблемною ситуацією, при якому створюється можливість обговорення кожної проблеми, доведення аргументації власного погляду. Ефективними компонентами кооперативного навчання є: позитивна взаємодія, соціальні навички, груповий процес. Під час такого навчання студенти змушені бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, приймати продумані рішення [4, 6].

Функції викладача в кооперативному навчанні набувають деяких нових ознак. Його головне завдання – вселити в студентів віру в можливість успішного досягнення мети шляхом розв'язання проблеми, спонукаючи їх до самостійного пошуку [1]. Далі він виступає помічник і одночасно рівноправний учасник групи. При цьому зростає навантаження на педагога, адже він додатково займається формуванням в студентів таких здатностей: координувати свою діяльність із діяльністю колег, ставати на позицію інших і вміти змінювати свою позицію, надавати своїм партнерам допомогу та користуватися їхньою допомогою, рефлексувати свої дії та дії інших членів групи, з повагою ставитися до кожної думки, вибудовувати міжособистісні взаємини з колегами, надавати найвищою пріоритетно досягненню колективної мети, не допускати переростання суперечностей у зіткнення позицій та інтересів, попереджувати виникнення конфліктів [7].

Оскільки професійне життя лікаря передбачає постійне самовдосконалення та самоосвіту, а також спільну співпрацю з іншими колегами-спеціалістами в вигляді спілкування, консультацій, лікарських нарад, проведення конференцій тощо, то отримання вище перелічених здатностей студентами є досить важливим елементом медичної освіти.

Згідно календарно-тематичного плану VII семестру навчання студенти IV курсу стоматологічного факультету на кафедрі дитячої стоматології ІФНМУ по предмету „ортодонтія” вивчають різні види аномалій прикусу, а саме: сагітальні, вертикальні та трансверзальні. Хочеться відмітити, що цей предмет є досить складним для сприйняття та вимагає від студента окрім доброго володіння матеріалом ще й просторового мислення. Програма VII семестру є досить насиченою і складною для сприйняття. На предметах по дитячій терапевтичній стоматології та дитячій хірургічній стоматології програмою передбачено такі практичні заняття, як „Захист історії хвороби”, які дають можливість провести узагальнення отриманих знань у вигляді конференції. По ортодонтії такого заняття не передбачено, тому з метою поліпшення засвоєння матеріалу та розвитку клінічного мислення в рамках цього предмету нами було запроваджено такий метод інтерактивного навчання, як метод кооперативних груп на занятті „Контроль змістового модуля № 2”,

на яке відводиться 2 академічні години.

Заняття проводиться за наступною схемою. На попередньому занятті викладач формує кооперативні групи або пропонує студентам самим їх сформувати залежно від психологічних симпатій для полегшення роботи в групі. Оскільки навчальні групи налічують від 8 до 11 студентів, то утворені кооперативні групи будуть складати від 2 до 4 осіб, всього 3 групи. Кожній із них надається задача, в якій описано суб'єктивні та об'єктивні дані конкретного ортодонтичного пацієнта. Окрім того, викладач роздає кожній групі ортопантомограму хворого, гіпсову моделі його щелеп у центральній оклюзії та фото (з власного архіву пацієнтів викладача). По цих матеріалах на наступне контрольне заняття кожна кооперативна група повинна підготувати спільну доповідь, що складається з таких елементів: поставити діагноз, визначити план обстеження, скласти план лікування. В рамках доповіді кооперативної групи має бути також представлена практична навичка: чи то зняття відбитка, чи вибір аксесуарів для ортодонтичного лікування, чи малювання контурів пластинкового апарату на моделі тощо. Таким чином, троє студентів доповідають, а четвертий показує практичну навичку або розподіляють по іншому завданню залежно від кількості студентів у групі. До цього заняття студенти кожної групи готуються разом, колективно або кооперативно.

Окрім доповіді в своїй групі студенти повинні брати участь у доповідях інших груп – доповнювати, виявляти помилки в планах діагностики та лікування і радити як їх усунути, ставити запитання, обговорювати можливі альтернативи до проведення лікування, пропонувати свої методи лікування з обґрунтуванням їх доцільності в даному клінічному випадку.

Оцінювання проводиться згідно визначених критеріїв відповідно до засад кредитно-модульної системи освіти, але бал виставляється групі, а не окремому студенту, що дає змогу кожній групі розподілити бали між собою залежно від вкладу в проведену спільну роботу. Оскільки, максимальна кількість балів за практичне заняття для окремого студента складає 6 балів, а мінімальна – 3 бали, то групі викладач присвоює, наприклад, максимальна $6 \times 3 = 18$ балів, а мінімальна $3 \times 3 = 9$, якщо у групі 3 студента. Причому, максимальна 4 бали на кожного студента надається за роботу в своїй групі, а 2 бали за втручання в роботу інших груп (процес обговорення доповідей), що спонукає студентів до активної участі в дискусії, дає можливість викладачу виявити їхні знання по інших темах семестру.

Результати використання технології інтерактивного навчання методом кооперативних груп на кафедрі дитячої стоматології для вивчення предмету „ортодонтія” на IV курсі стоматологічного факультету показали підвищення мотивації студента до вивчення або повторення матеріалу змістового модуля, підвищення рівня володіння матеріалом вивчених тем, формування вміння спілкуватися та працювати колективно, коректно формулювати запитання до колег чи робити їм зауваження щодо обраного методу лікування або діагностики певного захворювання, підвищення рівня володіння практичними навичками, а як наслідок – і професійної майстерності через призму взаємодопомоги та підтримки. Таким чином, використання різних технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутніх лікарів-стоматологів є доцільним.

Література

1. Байда М.В. Можливості використання технологій кооперативного навчання в процесі підготовки майбутнього вчителя / М.В. Байда // Збірка наукових робіт II Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями підготовки вчителя іноземної мови у контексті вимог Болонського процесу», 2009. – С. 233-235.

2. Ворон М. Методична робота в умовах кооперативного навчання (<http://osvita-ua.net/school/technol/1501>).
3. Мілерян В.С. Методичні основи підготовки та проведення практичних занять в медичних вузах (методичний посібник) / В.С. Мілерян // Київ: Хрещатик, 2004. – 80 с.
4. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посібник / О.І. Пометун, А.В. Пироженко. – К.: Видавництво А.С.К., 2004. – 192 с.
5. Сисоєва С. Інтерактивні технології навчання дорослих. Навчально-методичний посібник / С. Сисоєва. – К.: ВД „ЕКМО”, 2011. – 324 с.
6. Сучасні технології вищої медичної освіти: інтерактивний

метод кооперативних груп / І.О. Михайлюк, Е.О. Кіндратів, З.Я. Гурик, Н.Я. Чуйко // Досвід впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах Прикарпаття III-IV рівнів акредитації: науково-методична конференція 29 квітня 2015 р.: тези доп. – Івано-Франківськ, 2015. – С. 144-146.

7. David W. Johnson. Cooperative Learning Returns To College / Johnson David W., Johnson Roger T., Smith Karl A. // Change. – 1998, July/August. – P. 27-35.

Одержано 21.09.2015 року.

УДК: 616.62-008.22+371.315+614.253.4

ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗЛАДІВ СЕЧОПУСКУ, ПРИ НАПИСАННІ АНАМНЕСТИЧНОЇ ЧАСТИНИ ІСТОРІЇ ХВОРОБИ, СТУДЕНТАМИ III КУРСУ, ЩО ВИВЧАЮТЬ ПРОПЕДЕВТИКУ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ

І.М. Гайова

Івано-Франківський національний медичний університет

ДИАГНОСТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ ДИЗУРИИ, ПРИ НАПИСАНИИ АНАМНЕСТИЧЕСКОЙ ЧАСТИ ИСТОРИИ БОЛЕЗНИ, СТУДЕНТАМИ III КУРСА, ИЗУЧАЮЩИМИ ПРОПЕДЕВТИКУ ВНУТРЕННЕЙ МЕДИЦИНЫ

И.М. Гайова

Ивано-Франковский национальный медицинский университет

DIAGNOSTIC IMPORTANCE OF DISURIA IN WRITING THE ANAMNESTIC PART OF HISTORY CASE BY THE 3rd YEAR STUDENTS STUDYING THE PROPEDEUTICS OF INTERNAL MEDICINE

I.M. Gaiova

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Уміння детально розпитати скарги хворого про розлади сечопуску, виявити ведучий симптом і синдром, дозволяє запідозрити правильний діагноз на етапі збору анамнестичної частини історії хвороби.

Ключові слова: ніктурія, поліурія, олігурія, поллакіурія.

Резюме. Умение детально расспросить жалобы больного о расстройствах мочевого выделения, определить ведущий симптом и синдром, позволяет заподозрить правильный диагноз на этапе сбора анамнестической части истории болезни.

Ключевые слова: никтурия, полиурия, олигурия, поллакиурия.

Abstract. The ability to ask in detail the patient's complains about disorder of urination, to detect the main symptom and syndrome, allows suggesting the correct diagnosis on the stage of anamnestic part of history case.

Keywords: nicturia, polyuria, oliguria, pollakiuria.

Ретельно зібраний анамнез є основою для правильної діагностики. З'ясування у хворого, чи пробуджується він уночі через потребу у сечопуску (ніктурія), дозволяє запідозрити **ранню стадію серцевої недостатності**.

Поліурія, поряд із підвищеною спрагою (полідипсія) та посиленням апетитом (булемія) – один із класичних симптомів **цукрового діабету**. Поліурія викликана підвищеною концентрацією в крові та сечі осмотично активної глюкози (осмотичний діурез).

Запитання про силу струменя сечі при сечопуску у чоловіка (чи описує сеча дугу) дозволяє лікарю запідозрити у хворого **аденому чи рак простати**. Вимушена, або компенсаторна поліурія виникає в стадії компенсації при **хронічній нирковій недостатності** (гломерулосклероз, атеросклеротичний нефросклероз, або ”первинно зморщена

нирка”, діабетичний гломерулосклероз, полікістоз нирок). Вона викликана зменшенням кількості функціонуючих нефронів та накопиченням у крові осмотично активних продуктів обміну, добовий діурез не перевищує 2-3 літрів.

Поліурія, що поєднується із поллакіурією та ніктурією, виникає при **нирковій недостатності**, зумовленій тривалим вживанням **аналгетиків**. Паралельно може виникнути виразкова хвороба шлунка чи дванадцятипалої кишки.

На початковій стадії **хронічного пієлонефриту**, поліурія може досягати 2-3 літрів на добу, а при прогресуванні захворювання вона зростає до 7 літрів, імовірно поєднання поліурії із поллакіурією та ніктурією. Тільки при розвитку хронічної ниркової недостатності, поліурію замінює олігурія.

Поліурія, полідипсія – характерні симптоми для гіпокаліємії та гіпернатрійемії, що виникають при **дизелектро-**